

AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță a Guvernului pentru completarea cadrului juridic privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin adoptarea de măsuri pentru combaterea pirateriei în domeniile audio și video, precum și a programelor de calculator

Analizând proiectul de Ordonanță a Guvernului pentru completarea cadrului juridic privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin adoptarea de măsuri pentru combaterea pirateriei în domeniile audio și video, precum și a programelor de calculator, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.150 din 29.08.2000,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță, cu următoarele observații și propuneri :

I. Observații generale

1. Proiectul de ordonanță are ca obiect instituirea unor dispoziții de natură să completeze cadrul juridic privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin adoptarea de măsuri pentru combaterea pirateriei în domeniile audio și video, precum și a programelor de calculator, în scopul creării unei protecții mai eficiente a drepturilor de autor în România.

2. Pe planul legislației interne, proiectul se dorește o completare a Ordonanței nr.45/2000 privind unele măsuri pentru combaterea

producerii și comercializării neautorizate a **fonogramelor**, întrucât proiectul protejează alte două categorii de opere de creație intelectuală și anume **programele pentru calculator** (și nu "de calculator" cum greșit este redactat titlul Ordonanței, care afectează astfel unitatea de terminologie juridică în domeniu) și **operele audiovizuale**.

3. Din punct de vedere al dreptului comunitar, cu câteva excepții (cum ar fi protecția la frontieră), este lăsată la latitudinea legislațiilor statelor membre adoptarea de norme juridice interne care să prevină și să sancționeze actele de piraterie sau alte forme de încălcare a legii dreptului de autor.

4. Trebuie semnalat că deși are un conținut foarte tehnic, proiectul este eliptic și operează cu o altă terminologie decât Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe - lege cadru în materie - ceea ce poate crea confuzie în aplicare, de ex.: sintagma "licența programului pentru calculator"; în Legea nr.8/1996 se utilizează formula "cesiunea drepturilor de utilizare" pentru programele pentru calculator .

Diferențele dintre cele două noțiuni provin din asimilarea noțiunilor cu cele din legislația americană de proprietate intelectuală unde cesiunea reprezintă o **cedare totală de drepturi**, pe când licența reprezintă o **utilizare a dreptului în anumite condiții**.

În acest sens, prevederile **art.3 alin.(1) lit.b)** privind "informații referitoare la modul de licențiere marchează tocmai această distincție pentru care nu s-a făcut însă precizarea necesară. Aceasta se impunea dat fiind faptul că ponderea producerii programelor pentru calculator aparține companiilor americane din acest domeniu.

5. Apreciem că dispozițiile normative privind sancțiunile contravenționale prevăzute la art.8 necesită unele reconsiderări pentru a se respecta în mod riguros normele specifice materiei contravenționale.

Întrucât contravenția are un pericol social mai redus decât cel al infracțiunii, considerăm că limitele amenzii contravenționale prevăzute la art.8 din proiect sunt exagerate, ținând seama că în Codul penal limita generală maximă a amenzii penale este de 50.000.000 lei.

De aceea, pentru păstrarea proporțiilor legale convenite între cele două răspunderi, se impune reducerea cuantumului sancțiunii în limite accesibile, cu luarea în considerare a faptului că, pe lângă amendă se

aplică și măsura confiscării și distrugerii operelor de creație intelectuală care constituie copii neautorizate.

Această remarcă este valabilă atât pentru situația în care amenda contravențională se aplică persoanei fizice, cât și în cazul în care amenda se aplică persoanelor juridice, când majorarea de 5 ori a limitelor amenzilor conduce la o valoare excesivă a amenzii aplicate, practic de nesuportat de către majoritatea agenților economici, ținând seama de evoluția acestora în perioada dificilă a tranziției.

Totodată, potrivit uzanțelor statornicite în materia elaborării actelor normative, inserarea faptelor care constituie contravenții trebuie să se facă în ordinea crescătoare a gravității lor și a amenzilor aplicate și nu amestecat.

Ca urmare, contravenția de la lit.c) a alin.(1), art.8 trebuie plasată înaintea lit.a), iar cea de la lit.d) după lit.a).

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. Cu privire la titlu, deși expresia "programelor de calculator" din finalul acestuia corespunde cu formularea folosită în Legea nr.125/2000 din punct de vedere gramatical apare necesară înlocuirea prepoziției "de" cu "pentru".

2. La **preambulul** proiectului, recomandăm ca redarea Constituției să fie făcută corect, cu denumirea integrală, respectiv "Constituția României".

3. La **art.2 lit.d)**, cuvântul din primul rând "fixarea", care este reluat în rândul 3 la plural, trebuie înlocuit cu cuvântul "redarea" pentru eliminarea astfel a repetiției nedorite "...".

4. La **art.3 alin.(1) lit.b** și la **alin.(2)**, propunem înlocuirea termenului "licențiere" cu sintagma "acordare a licenței", pentru evitarea eventualelor confuzii, deoarece în limba română și în drept, înțelesul termenului "licențiere" este cel de concediere.

5. La **art.4**, se impune corectarea unei greșeli de dactilografieră și anume "agenții economici ... sunt obligați" în loc de "sunt obligate".

Pe de altă parte, semnalăm că în acest text subiecții raporturilor care se nasc, respectiv agenții economici, sunt cei "care produc, distribuie, comercializează și închiriază", iar în alte texte ei sunt definiți prin alternative "sau închiriază".

Credem că ipoteza alternativă este valabilă și trebuie utilizată aceeași formulare.

6. În legătură cu elaborarea unor norme metodologice și a unei decizii a directorului general al ORDA menționate în **art.3 alin.(4)** și **art.5 alin.(2)**, considerăm că este indicat a fi unificate, respectiv dispoziția **art.5 alin.(2)** să fie realizată în cadrul normelor metodologice și aceasta înăuntrul unui termen stabilit prin ordonanță, așa cum se prevede în mod similar pentru a altă obligație la **art.3 alin.(3)**.

7. La **art.6 alin.(1) lit.c)** nu se înțelege de ce mai trebuie prezentat ORDA "titlul" operei audio-vizuale din moment ce acesta este inclus "în certificatul de înmatriculare a operei audio-vizualului" cerut a fi prezentat potrivit punctului b) al aceluiași alineat.

8. La **art.6 alin.(2)**, trimiterea făcută prin text la un anumit act administrativ subsecvent, identificat prin numărul Monitorului Oficial în care a fost publicat, reprezintă un procedeu juridic neuzitat astfel propunem limitarea dispoziției la denumirea actului administrativ subsecvent.

9. La dispozițiile **art.9**, privind constatarea și sancționarea contravențiilor, formularea de la alin.2 are caracter de recomandare și va crea probleme în practică.

10. Cu referire la **art.9 alin.(4)**, dispoziția conform căreia titularii drepturilor de autor ori a drepturilor conexe dreptului de autor, care au domiciliul sau sediul social în România sau care au reprezentanți pe teritoriul României, au dreptul de a fi informați cu privire la faptele care au adus atingere drepturilor lor, apreciem că are caracter declarativ, deoarece din text nu rezultă cui îi incumbă această sarcină, dacă informarea se realizează din oficiu de către agentul constator sau numai la cerere și cum se finalizează această acțiune.

Având în vedere lipsa acestor prevederi, propunem reformularea corespunzătoare a textului alin.(4) pentru a-i asigura eficiența în aplicare.

11. La **art.10**, semnalăm necorelarea prevederilor acestuia cu dispozițiile **art.139(4)** din Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe conform cărora "Titularii drepturilor încălcate pot cere instanței de judecată să dispună aplicarea oricăreia dintre următoarele măsuri:

a) remiterea, pentru acoperirea prejudiciilor suferite, a încasărilor realizate prin actul ilicit sau, dacă prejudiciile nu pot fi reparate în acest mod, remiterea bunurilor rezultate din fapta

ilicită, în vederea valorificării acestora, până la acoperirea integrală a prejudiciilor cauzate;

b) distrugerea echipamentelor și a mijloacelor aflate în proprietatea făptuitorului, a căror destinație unică sau principală a fost aceea de producere a actului ilicit;

c) scoaterea din circuitul comercial prin confiscarea și distrugerea copiilor efectuate ilegal;

d) publicarea ... ".

Față de cele arătate, propunem modificarea art.10 din proiectul de ordonanță, în sensul ca bunurile confiscate să fie puse sub sechestru până la exercitarea de către titularul dreptului încălcat a prerogativei de opțiune.

O asemenea soluție ar fi în concordanță și cu Directiva 91/250/CEE din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru ordinatoare care în art.7 pct.2 face referire la măsura sechestrării.

PREȘEDINTE

Valer

București
Nr. 933/31.08.2000